

BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

Zespół Prawa Administracyjnego
i Gospodarczego

Warszawa, 29.06.2018

V.7014.23.2018.JK

Pan
Sławomir Makowski
Przewodniczący
Zarządu Krajowego

Ogólnopolski Związek Zawodowy
Psychologów
ul. Bardowskiego 1
91-084 Łódź

Szanowny Panie Przewodniczący

W odpowiedzi na pismo Pana Przewodniczącego w sprawie pilnej potrzeby wznowienia prac nad ustawą o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów, działając z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich, na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2017 r. poz. 958, z późn. zm.), pragnę poinformować, że Rzecznik podjął działania w celu zbadania przedstawionej sprawy.

Jednocześnie pragnę nadmienić, że problem wykonywania zawodu psychologa od lat pozostaje w zainteresowaniu kolejnych Rzeczników Praw Obywatelskich. Mimo bowiem upływu ponad 12 lat od wejścia w życie ustawy z dnia 8 czerwca 2001r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. z 2001 r. nr 73 poz. 763, z późn. zm.), ustawa ta, chociaż jest aktem obowiązującym, nigdy nie zaczęła być stosowana. Wynika to m. in. z faktu istnienia wadliwych przepisów w samej ustawie, jak i braku aktów wykonawczych do niej.

Podejmowane przez kolejnych Rzeczników interwencje, w których szczegółowo wskazywano na potrzebę zagwarantowania obywatelom właściwej opieki psychologicznej i

możliwości egzekwowania odpowiedzialności zawodowej psychologów, niestety nie przyniosły oczekiwanych rezultatów. Ministrowie właściwi do spraw pracy, do których zwracali się Rzecznicy Praw Obywatelskich, niezmiennie i konsekwentnie stali na stanowisku, że z powodu wad, ustawa o zawodzie psychologa jest niewykonalna, a podejmowane zaś próby jej uchylecia spotkały się z ostrą krytyką, bowiem uchYLECIE aktualnej ustawy bez przedłożenia nowej regulacji, na pewno nie poprawiłoby sytuacji psychologów w Polsce. W efekcie, niniejsza ustawa nadal obowiązuje w porządku prawnym, tworząc fikcję istnienia prawa, na co wielokrotnie zwracał uwagę Rzecznik w swoich wystąpieniach, wskazując, że taka sytuacja narusza konstytucyjną zasadę demokratycznego państwa prawnego (pismo z dnia 9 lutego 2012 r., nr RPO-683517).

Nadto, pragnę dodać, że Rzecznicy w swoich pismach wskazywali też, że uporczywe niewykonywanie przez kolejne Rady Ministrów ustawy o zawodzie psychologa, narusza art. 146 ust. 4 pkt 1 Konstytucji (pismo z dnia 14 lutego 2012 r., nr RPO-683517-V/11). W świetle powyższego przepisu, Rada Ministrów jest bowiem zobligowana do wykonania ustaw i żaden z przepisów nie upoważnia tego organu do zaniechania wykonania ustawy z jakiegokolwiek przyczyny.

Należy też nadmienić, że brak przepisów wykonawczych oraz fakt niepowołania Regionalnych Izby Psychologów, w praktyce, uniemożliwia wykonywanie zawodu psychologa (pismo z dnia 4 sierpnia 2008 r., nr RPO-573306-VI/07). W myśl art. 7 obowiązującej od 1 stycznia 2006 r. ustawy o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów, prawo wykonywania zawodu psychologa powstaje bowiem z chwilą dokonania wpisu na listę psychologów Regionalnej Izby Psychologów.

Nie bez znaczenia jest także fakt, że Rzecznik Praw Obywatelskich otrzymuje skargi, z których wynika, że nie zawsze psychologowie właściwie wykonują swoje obowiązki, a należy mieć na względzie znaczącą rolę wydawanych przez nich opinii na potrzeby postępowań sądowych, ich pracę z osobami z uzależnieniami, zaburzeniami psychicznymi czy chociażby ich rolę w procesie nabywania i utraty uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi. Dlatego, z punktu widzenia Obywateli, tak ważne jest, aby zawód ten, który jest zawodem zaufania publicznego, wykonywany był tylko przez osoby odpowiedzialne, odznaczające się wysokimi kwalifikacjami i profesjonalizmem, i kierujące

się zasadami etyki zawodowej. Tylko zaś stworzenie systemu pozwalającego na ocenę ich pracy i możliwość egzekwowania właściwego wykonywania obowiązków, pozwoli zagwarantować bezpieczeństwo osobom korzystającym z usług psychologów.

Z tych względów, Rzecznik ponownie wystąpił do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Po otrzymaniu zaś aktualnego stanowiska resortu w sprawie sytuacji zawodowej psychologów, Rzecznik podejmie decyzje co do ewentualnych dalszych działań, w tym również w zakresie możliwości i form udzielenia wsparcia Ogólnopolskiemu Związkowi Zawodowemu Psychologów, o czym zostanie Pan Przewodniczący poinformowany w odrębnym piśmie.

Załącz.: - klauzula informacyjna

- kopie wystąpień Rzecznika Praw Obywatelskich
- kopie otrzymanych odpowiedzi

Z powrotem
Zastępca Dyrektora Zespołu
Praw Administracyjnego i Gospodarczego
Lukas Kosiedowski
Łukasz Kosiedowski